

Наукові перспективи
Видавнича група

Bulletin of Science and Education

серії: філологія, культура і мистецтво,
педагогіка, історія та археологія, соціологія

№8(26) 2024

Видавнича група «Наукові перспективи»

**Громадська організація
«Християнська академія педагогічних наук України»**

«Вісник науки та освіти»

***(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)***

Випуск № 8(26) 2024

Київ – 2024

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Public organization

"Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"

"Bulletin of Science and Education"

*(Series" Philology ", Series" Pedagogy ", Series" Sociology ",
Series" Culture and Art ", Series" History and Archeology")*

Issue № 8(26) 2024

Kiev – 2024

«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2024. № 8(26) 2024. С. 1544

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 02.09.2024, № 1/9-24)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки (спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022 № 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології (спеціальність - 035 філологія).

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, громадської наукової організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання» та громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а, також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а, також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходить застосування тематика наукового журналу.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна).

Редакційна колегія:

- ✚ Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- ✚ Афонін Едуард Андрійович - доктор соціологічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, (Київ, Україна)
- ✚ Булатов Валерій Анатолійович - старший викладач кафедри дизайну Українського гуманітарного інституту, член спілки дизайнерів України
- ✚ Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- ✚ Волошенко Марина Олександрівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Державного університету "Одеська Політехніка" (Одеса, Україна)
- ✚ Вуколова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Дніпро, Україна)
- ✚ Головна Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Гончарук Віталій Володимирович – к.пед.н., старший викладач кафедри хімії та екології «Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини», (м. Умань, Україна)
- ✚ Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)
- ✚ Колмикова Олена Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- ✚ Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- ✚ Кощетар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Куриш Наталія Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- ✚ Линтвар Ольга Миколаївна - кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Литвинська Світлана Віталівна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету, (Київ, Україна)

- ✚ Матійчин Ірина Мстиславівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)
- ✚ Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Мацько Віталій Петрович - доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (Хмельницький, Україна)
- ✚ Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всевітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- ✚ Мізюк Вікторія Анатолівна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- ✚ Міщенко Ірина Іванівна - кандидат мистецтвознавства, доцент, Заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методику її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- ✚ Новік Крістіна Іванівна - керівник освітнього проєкту Teacher Education Манчестерського університету (Великобританія)
- ✚ Осова Ольга Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземної філології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (Харків, Україна)
- ✚ Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- ✚ Потенко Людмила Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, директор Черкаського інформаційно-учбового тренінгового центру Національного університету «Одеська юридична академія», доцент кафедри іноземних мов НУ «ОЮА», членкиня Центру українського-європейського наукового співробітництва (Одеса, Україна)
- ✚ Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всевітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- ✚ Прокопович Лада Валеріївна - доктор філософських наук, професор кафедри культурології та філософії культури Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- ✚ Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- ✚ Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського (Одеса, Україна)
- ✚ Сидоренко Сергій Іванович - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Сіяньська Олена Олександрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (Одеса, Україна)
- ✚ Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- ✚ Скляр Ірина Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант(м. Дніпро, Україні)
- ✚ Степанова Наталя Михайлівна - кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти, заступник з науки директора ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)
- ✚ Стратулат Наталя Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри правничої лінгвістики Національної академії внутрішніх справ, (Київ, Україна)
- ✚ Супрун Володимир Миколайович – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- ✚ Тележкіна Олеся Олександрівна - доктор філологічних наук (спеціальність "Українська мова"), доцент, професор кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, (Харків, Україна)
- ✚ Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- ✚ Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- ✚ Федотова Оксана Олегівна - доктор історичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету (Київ, Україна)
- ✚ Чікарькова Марія Юрійівна - доктор філософських наук (спец. "філософія культури"), професор кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)
- ✚ Шандра Наталя Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- ✚ Шевель Інна Петрівна - кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Київського національного університету культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- ✚ Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- ✚ Щербак Олена Володимирівна - кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)
- ✚ Янкович Олександра Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Тернопіль, Україна)
- ✚ Ярослав Сирник - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

Avchinnikova H.D. <i>HOW THE GERMAN LANGUAGE IS BEING TRANSFORMED THROUGH THE PERIODIZATION OF ENGLISH BORROWINGS</i>	17
Kocherga G.V., Radkevych G.Yu. <i>NATIONALLY-MARKED PHRASES IN THE LANGUAGE-MENTAL DISCOURSE OF UKRAINIANS</i>	28
Koliasa O.V. <i>BEYOND WORLDS: THE ROLE OF NON-VERBAL GRAPHICS IN POSTMODERN LITERARY TEXTS</i>	40
Styrnik N.S. <i>OBSTACLES IN LEARNING AND USING ENGLISH FOR INTERNATIONAL STUDENTS OF DIFFERENT FIRST LANGUAGE ORIGINS</i>	53
Synyshyna Yu.A. <i>TEACHING ENGLISH AS A SECOND LANGUAGE (TESL): METHODS AND CHALLENGES IN TEACHING ENGLISH TO NON-NATIVE SPEAKERS</i>	68
Tkachenko N.D. <i>DEDUCTIVE FUNCTIONS OF THE STYLISTIC DEVICES IN FABLES</i>	77
Альбота С.М., Парасюк М.В. <i>ХАРАКТЕРИСТИКА Й ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО РОЗУМІННЯ ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНОСТІ</i>	90
Артеменко С.Б. <i>СОЦІОЛОГІЯ НАУКИ Й СОЦІОЛОГІЯ ОСВІТИ КРИЗЬ ПРИЗМУ МІЖМОВНИХ ОМОНІМІВ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ АНГЛІЙСЬКО- УКРАЇНСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ (СОЦІОЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ)</i>	99
Бабелюк О.А. <i>ГРАФІЧНА МОВНА ГРА ЯК ВИЯВ ПОЛІФОНІЇ НАРАТОРІВ: ПРАГМА- СТИЛІСТИЧНИЙ РАКУРС</i>	112
Баланаєва О.В., Мамонова О.І., Дзевицька Л.С. <i>ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ</i>	126
Варинська А.М. <i>КОНЦЕПТ-СИМВОЛ «ПРАПОР» В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІНГВОКУЛЬТУРІ</i>	142

Гансчко В.В. <i>ПАРАЛІНГВІСТИКА: ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА СУЧАСНИЙ СТАН</i>	154
Горда О.М. <i>КОНЦЕПЦІЯ НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО ПОСІБНИКА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ «СПІЙМАЙ СКОВОРОДУ»</i>	163
Григоренко Т.В., Артџомова Є.О., Ніколаєва А.А. <i>ІННОВАЦІЇ В ГАЛУЗІ ІТ ТА ЇХ ВІДОБРАЖЕННЯ В ЛЕКСИЦІ: АНАЛІЗ НОВИХ ТЕРМІНІВ</i>	175
Загородня Л.З. <i>РЕФЕРЕНЦІЙНИЙ СТАТУС БУТТЄВОГО РЕЧЕННЯ: ПЕРЕКЛАДО- ЗНАВЧИЙ АСПЕКТ</i>	186
Зеленська О.П. <i>ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВИ ДЕКЛАРАЦІЇ (на матеріалі Декларації незалежності США)</i>	198
Зінченко В.М., Морараш Г.В., Риженко К.В. <i>МОВНІ ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЛОВОЇ МОВИ: СТАНДАРТИ- ЗАЦІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ</i>	217
Івасишина Т.А., Дем'яненко Н.Б. <i>БІБЛІЙНІ ФРАЗЕОЛОГІЗМИ У ПОЛЬСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ МАС- МЕДІА</i>	236
Йолкіна Л.В. <i>МІСЬКИЙ ТА СІЛЬСЬКИЙ ТЕКСТИ В ОПОВІДАННІ ІВАНА НЕЧУЯ- ЛЕВИЦЬКОГО «ВОЛЬНЕ КОХАННЯ»</i>	250
Кінджибала О.С., Харина А.О. <i>РОЗБІЖНОСТІ ТА АНАЛОГІЇ В КОРЕЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МІФОЛОГІЇ</i>	261
Кошарний К.А. <i>АНАЛІЗ АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТІВ</i>	271
Лазоренко Є.І. <i>РІЗДВЯНЕ ОПОВІДАННЯ У ТВОРЧОСТІ ОЛЕНИ ПЧІЛКИ</i>	283
Лисак В.М., Попадинець М.В. <i>ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ЕТИКЕТУ УКРАЇНЦІВ У РЕТРОСПЕКТИВІ</i>	298
Мунтян О.О. <i>ЗАПОЗИЧЕНІ ТЕРМІНИ В УКРАЇНСЬКОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ ДИСКУРСІ</i>	310

- Островський О.О.** 321
*СТУПЕНЕВА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ
СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У КРАЇНАХ ЄС*
- Павлюк Н.Л.** 330
ЖАНРОВЕ РОЗМАЇТТЯ ІСТОРИЧНОЇ ПРОЗИ ПЕТРА КРАЛЮКА
- Передон Н.О.** 342
*НЕВЕРБАЛЬНИЙ АСПЕКТ КОМУНІКАТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ІНІЦІАТОРА
ПРИМИРЕННЯ*
- Поляруш Н.С., Король І.М.** 355
ЖІНКА І ВІЙНА В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ ДОБИ
- Птуха В.А., Кухта В.В., Дуб О.Б.** 366
*РОЛЬ АНГЛІЦИЗМІВ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ ТА ЇХ ВПЛИВ
НА РОЗВИТОК ЛЕКСИКИ ТА ГРАМАТИКИ*
- Сабат С.І., Мороз Н.І., Луців Р.С.** 378
*АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ
У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ УКРАЇНИ*
- Сизоненко Н.М.** 391
*КОМАНДНА ГРА ЯК ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА
ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)*
- Скиба О.В., Сорокіна О.С.** 406
*ШЛЯХИ ВИВЧЕННЯ ТВОРІВ ВЕСІЛЬНОЇ ТЕМАТИКИ НА ШКІЛЬНИХ
УРОКАХ ЛІТЕРАТУРИ*
- Стеценко Н.М., Гетіна А.Д.** 423
*СПОСОБИ ПЕРЕДАЧІ РЕАЛІЙ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ У ПЕРЕКЛАДІ
ПОВІСТІ ДЖЕКА ЛОНДОНА «БІЛЕ ІКЛО»*
- Стрелок Н.В., Перова С.В., Козлов Є.Д.** 438
*ОЦІНКА МОТИВАЦІЙНОГО ТА ОСВІТНЬОГО ЕФЕКТУ ВИКОРИСТАННЯ
ГЕЙМІФІКАЦІЇ В МЕТОДИЦІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ*
- Федькова І.А., Сіладі В.В., Стрелок Н.В.** 451
*ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТРАДИЦІЙНИХ ТА СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ
ДО ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УКРАЇНІ*
- Фоміна Л.В., Калініченко О.В.** 466
*МОВЛЕННЄВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У
КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЯХ: ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ЛІНГВІСТИЧНІ
АСПЕКТИ*

УДК 811.161.2:378.147.091.3

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-8\(26\)-391-405](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-8(26)-391-405)

Сизоненко Наталія Миколаївна кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, 36003, тел.: (050) 911-99-57, <https://orcid.org/0000-0002-7978-8675>

КОМАНДНА ГРА ЯК ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Анотація. У дослідженні з'ясовано, що інтерактивна парадигма навчання здобувачів вищої освіти має низку переваг порівняно із традиційною, зокрема в оволодінні мовленнєво-комунікативною компетенцією під час вивчення освітнього компонента Українська мова (за професійним спрямуванням).

Наведено різні підходи до процесу організації самостійної роботи з української мови (за професійним спрямуванням). Перший – опрацювання теоретичних питань, укладання словників термінів, написання рефератів. Другий – виконання вправ. Третій – комбінування завдань теоретичного і практичного характеру. У статті доведено, що застосування інтерактивного підходу відповідає сучасній парадигмі освіти і запитам здобувачів вищої освіти на продуктивний спосіб опанування відповідними компетенціями.

У дослідженні представлено авторську концепцію командної гри як форми організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти з ОК Українська мова (зв професійним спрямуванням). Детально проаналізовано мету й умови командної гри; сутність завдань; обладнання, необхідне для реалізації ігрової технології; зацентровано увагу на підготовчому процесі, надано методичні рекомендації щодо організації роботи в команді, розподілу функціональних обов'язків між учасниками команди. Висвітлено етапи командної гри і критерії її оцінювання.

Встановлено, що командна гра сприяє розвитку мовленнєво-комунікативної компетенції здобувачів вищої освіти, навичкам soft і meta skills – тайм-менеджменту, здатності працювати автономно і в команді, самоорганізації і відповідальному ставленню до виконання завдань самостійної роботи; самопрезентації, адаптивності, креативності, емпатії,

саморозвитку. Ефективність командної гри доведена результатами опитування студентів.

Ключові слова: викладання української мови (за професійним спрямуванням), інтерактивні форми і методи навчання, командна гра, самостійна робота.

Syzonenko Nataliia Mykolaivna PhD in Philology, Associate Professor, Head of the Department of Humanities and Social Disciplines, Poltava State Agrarian University, 1/3 Skovorody St., Poltava, 36003, tel.: (050) 911-99-57, <https://orcid.org/0000-0002-7978-8675>

TEAM GAME AS A FORM OF ORGANISATION OF INDEPENDENT WORK OF HIGHER EDUCATION STUDENTS IN THE UKRAINIAN LANGUAGE (FOR PROFESSIONAL PURPOSES)

Abstract. The study has found that the interactive paradigm of teaching higher education students has several advantages over the traditional one, particularly in mastering speech and communication competence in the study of the educational component 'Ukrainian language (for professional purposes)'.

The article presents different approaches to organising independent work in 'Ukrainian language (for professional purposes)'. The first one is represented by the studying theoretical issues, compelling a glossary of terms and writing essays. The second is doing exercises. The third is a combination of theoretical and practical tasks. The article proves that the use of an interactive approach meets the modern paradigm of education and the needs of higher education students for a productive way to master the relevant competences.

The study presents the author's concept of a team game as a way to organise the independent work of higher education students in studying 'Ukrainian language (for professional purposes)'. The aim and conditions of the team game are analysed in detail; the content of the tasks and the necessary equipment for the implementation of the game technology are enlightened; attention is focused on the preparatory process, methodological recommendations are given on the organisation of teamwork, distribution of functional responsibilities among team members. The stages of team play and the criteria for its evaluation are highlighted.

It has been established that the team game contributes to the development of the speech and communication competence of higher education students, soft and meta-skills, e. g. time management, ability to work autonomously and in a team, self-organisation and responsible attitude to the tasks of independent

work, self-presentation, adaptability, creativity, empathy, self-development. The effectiveness of the team game is proved by the results of a student survey.

Keywords: teaching Ukrainian language (for professional purposes), interactive forms and methods of teaching, team game, independent work.

Постановка проблеми. Самостійна робота є однією із форм організації освітнього процесу, важливим складником реалізації освітнього компонента (ОК).

Проаналізовані методичні рекомендації до самостійної роботи з української мови (за професійним спрямуванням) [1], [2], [3], [4] за останні чотири роки дають змогу виокремити кілька підходів до організації цієї навчальної діяльності. Перший: самостійна робота передбачає підготовку до аудиторних занять, написання рефератів, доповідей, тобто опрацювання в той чи той спосіб теоретичних питань дисципліни. Інший підхід – письмові завдання, виконання яких спрямоване на розвиток навичок доречного використання лінгвістичних засобів у професійній сфері спілкування, удосконалення нормативного мовлення. Третій підхід – комбінування названих вище видів завдань, з незначними вкрапленнями евристичних, креативних, інтерактивних завдань.

Зважаючи на те, що метою ОК Українська мова (за професійним спрямуванням) у найзагальнішому формулюванні є вироблення навичок мовної поведінки у професійній сфері, пріоритетними для самостійного опрацювання мають бути завдання практичного характеру. Варто зменшити частку репродуктивних завдань (традиційна парадигма навчання), спрямованих на багаторазове відтворення засвоєних мовних засобів і правил, як, наприклад, завдання на тренування орфографічної чи пунктуаційної грамотності, натомість пропонувати завдання продуктивні, проблемні, дослідницько-пошукові, інтерактивні (створення ментальних карт, інтерактивного зошита, підготовка буклету чи постеру, виконання кейсових завдань), що відповідають інтерактивній парадигмі навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ефективність інтерактивних методів і форм навчання науково доведена. Такі інтерактивні форми організації навчального процесу здобувачів вищої освіти, як розгляд професійних ситуацій, проведення тренінгу, форуму, вебінару, організація проєктної роботи, ділової гри, успішно використовуються в методиці викладання різних дисциплін [5], [6], [7], [8]. Це ті дієві інструменти, грамотне застосування яких дає змогу сформуванню в майбутніх фахівців гармонійне поєднання навичок hard і soft skills.

Лінгводидактична доцільність застосування ігрових форм у процесі викладання дисципліни Українська мова (за професійним спрямуванням)

доведена викладачами-практиками, зокібна Н. Голярдик, Н. Макогончук, С. Шумовецькою [9], О. Гордієнко [10], Т. Ліштабою [11], А. Середницькою [12] та ін. Різноманітні дидактичні ігри (ігри-вправи, ігри-драматизації, сюжетно-рольові ігри) практики пропонують застосовувати на аудиторних заняттях для поліпшення навичок культури мовлення, розвитку аналітичних умінь і формування риторичної компетентності, удосконалення професійних комунікативних умінь, формування навичок співпраці, колективного пошуку рішень.

Побіжний огляд пропонованих методичних рекомендації до самостійної роботи з ОК Українська мова (за професійним спрямуванням) [1], [2], [3], [4] засвідчує, що ігрові форми є недооціненим способом організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Мета статті – запропонувати й описати методику організації командної гри як форми виконання завдань самостійної роботи здобувачами вищої освіти з української мови (за професійним спрямуванням), довести її ефективність.

Виклад основного матеріалу. Командна гра (гра-змагання) є різновидом ділової гри, яка передбачає презентацію командами проєктів або визначених викладачем завдань, над якими студенти працюють разом; результат командної гри залежить від зусиль кожного учасника. Завдання командної гри як окремі елементи можна вважати іграми-вправами.

Далі пропонуємо авторську концепцію самостійної роботи у формі командної гри з ОК Українська мова (за професійним спрямуванням).

Мета командної гри: а) навчальна: розвиток мовленнєво-комунікативних навичок, зокрема риторичних, діалогічного й полілогічного мовлення, умінь активного слухання й доречного, аргументованого мовлення, дотримання мовленнєвого та спілкувального етикету, набуття в змодельованих ситуаціях комунікативного досвіду; б) розвивальна: розвиток навичок роботи автономно і в команді, навичок самопрезентації, адаптивності, креативності, емпатії, командної роботи. Ці навички сучасні дослідники [13], [14], [15], [16], [17] уналежнюють до meta skills – здатності людини до самонавчання та розвитку.

Умови командної гри. Викладач формує 5–6 команд. Важливо, щоб команда складалася з п'ятьох учасників. Кожен учасник готується до виконання кожного з 5 завдань, але під час гри (останнє практичне заняття, тривалість командної гри – 90 хв.) шляхом жеребкування виконує від команди конкретне завдання. У такий спосіб залучаємо до виконання самостійної роботи всіх студентів. Призначається керівник команди, якому делеговано організаційні повноваження. З керівниками команд контактує викладач, консультує, спрямовує, надає методичну допомогу.

Модератором командної гри є викладач, який оцінює якість виконання завдань. Інший варіант: модератор – викладач і члени журі, які оцінюють командну роботу, – внутрішні або зовнішні стейкхолдери (викладачі, які забезпечують реалізацію конкретної ОП, рекрутери, експерти галузі, практики).

Гри-вправи:

1) підготувати й виголосити публічний виступ на заздалегідь визначені теми:

- Навіщо здобувати вищу освіту?
- Займайся тією професією, що відповідає твоїй природі (Г. Сковорода).
- Вплив масмедіа на свідомість людини.
- Вибір сучасності: кар'єра чи родина?
- Навіщо я? Куди моя дорога? (І. Драч).

2) підготувати й захистити медіапрезентацію певної послуги організації (відповідно до майбутнього фаху студентів);

3) рольова гра «Співбесіда з роботодавцем». Команди мають опрацювати необхідну літературу, переглянути відеоролики, у яких коучі, менеджери з добору персоналу, рекрутери пропонують стратегію успішної співбесіди, надають рекомендації щодо поведінки, самопрезентації претендента на вакантне місце, формують розуміння про зміст питань, які найчастіше ставлять під час співбесіди (навіть якщо вони є незручними, провокативними), і варіанти відповідей на них;

4) кейс «Документація з кадрово-контрактних питань»: підготувати заяву про прийняття на роботу, резюме особи з досвідом роботи (відповідно до майбутнього фаху студентів), урахувавши вимоги до укладання документів [18];

5) дати дефініцію науковим термінам, які вивчаються з фахових дисциплін. Кожна команда готує по 5 дефініцій із фахових дисциплін. Реєстр фахових термінів та дефініцій до них має бути доступним кожній команді.

Обладнання: ноутбук (для демонстрацій презентації), кафедра (для публічних виступів), питання для співбесіди, резюме і заяви про прийняття на роботу, реєстр фахових термінів, таблиця оцінювання.

Підготовка до командної гри. На початку семестру викладач знайомить здобувачів вищої освіти з етапами, завданнями, правилами командної гри і критеріями оцінювання, представленими у методичних рекомендаціях. Кожен вид гри-вправи супроводжується короткою характеристикою змісту завдання, формулюванням завдання, описом послідовності дій виконання завдання, питаннями для самоперевірки і

списком рекомендованої літератури. Детальний опис алгоритму дій надзвичайно важливий для здобувачів вищої освіти, оскільки дає пряме керівництво для успішного досягнення результату. Наприклад, для виконання другого завдання (підготовки медіапрезентації) запропоновано дотриматися такої послідовності дій:

- 1) придумати, чим буде займатися підприємство/організація, де ви умовно працюєте;
- 2) яку послугу потрібно представити клієнтам;
- 3) особливості послуги, її переваги порівняно з попередніми зразками та зразками конкурентів;
- 4) привабливість послуги щодо ціни, якості тощо;
- 5) подумати, на якій стадії медіапрезентації (об'єкт → властивості → переваги → привабливість для клієнта) можна виявити креативність, оригінальність побудови висловлювання за допомогою мовних засобів;
- 6) утворити мовні засоби переконування, проаналізувати, чи «вписуються» вони в загальну словесну картину презентації;
- 7) створити медіапрезентацію послуги, додати візуальні образи та звукові ефекти;
- 8) відредагувати медіапрезентацію послуги;
- 9) зберегти медіапрезентацію послуги у форматі PDF або відеоролику.

Викладач консультує керівників команд, надає роз'яснення, аби команди досягли успіху в самостійному виконанні запропонованих завдань. Найдоцільніше завдання розподілити між учасниками команди й систематично здійснювати контроль за їхнім послідовним виконанням. Наприклад, завдання з підготовки публічного виступу передбачає, що кожен учасник команди створює текст на одну з тем, далі відбувається колективне обговорення сильних і слабких сторін кожного публічного виступу, редагування публічних виступів і створення спільного доступу до остаточних варіантів публічних виступів. Завдання зі створення реєстру фахових термінів і дефініцій можна доручити одній особі. Створення медіапрезентації передбачає колективне обговорення ідеї і шляхів її втілення, над цим завданням може працювати 2–3 особи, як і над завданням створення зразків резюме і заяви про прийняття на роботу. Виконання завдання з підготовки до співбесіди передбачає індивідуальне ознайомлення з рекомендованими текстовими та відеоматеріалами, колективне обговорення, тренування умінь давати відповіді на ймовірні питання працедавця.

Якість підготовчої роботи обумовлюється самоорганізованістю самої команди, чітким і справедливим розподілом функціональних обов'язків,

мотивуванням неініціативних студентів до участі в роботі команди. Водночас спільне подолання перешкод створює відчуття поступу, сприяє розвитку навичок soft і meta skills.

Етапи командної гри.

1. Вступне слово модератора.
2. Виконання завдань командної гри:

1) виголосити публічний виступ на одну з тем. Учасник із кожної команди шляхом жеребкування обирає тему публічного виступу (наведено вище). Підготовка – 1 хв. Виголошення публічного виступу – 5 хв. Оцінювання публічного виступу кожного учасника команди від 0 до 5 балів відповідно до шкали та критеріїв оцінювання публічного виступу (наведено нижче). Бали за виконання завдань нараховуються всій команді;

2) захист медіапрезентації послуги організації. Учасник із кожної команди, який буде захищати медіапрезентацію, обирається шляхом жеребкування (той учасник, який брав участь у виконанні попереднього/ попередніх завдання/завдань від команди, участі не бере). Підготовка – 1 хв. Захист медіапрезентації – 5 хв. Оцінювання медіапрезентації кожного учасника команди від 0 до 5 балів відповідно до шкали та критеріїв оцінювання медіапрезентації. Бали за виконання завдання нараховуються всій команді;

3) рольова гра «Співбесіда з роботодавцем». Учасник із кожної команди, який буде брати участь у співбесіді з потенційним роботодавцем, обирається шляхом жеребкування (той учасник, який брав участь у виконанні попереднього/ попередніх завдання/завдань від команди, участі не бере). Кожному учасникові команди ставлять по 3 питання, які стосуються суті співбесіди з потенційним роботодавцем. Оцінювання відповідей кожного учасника команди на питання від потенційного роботодавця – від 0 до 5 балів відповідно до шкали та критеріїв оцінювання співбесіди. Бали за виконання завдання нараховуються всій команді;

4) кейс «Документація з кадрово-контрактних питань». Учасник із кожної команди, який буде брати участь у кейсі, обирається шляхом жеребкування (той учасник, який брав участь у виконанні попереднього/ попередніх завдання/завдань від команди, участі не бере). Кожному учаснику команди надаються до розгляду 2 документи у форматі Word, підготовані іншими командами (заява про прийняття на роботу, резюме особи з досвідом роботи). Необхідно ознайомитися з оформленням документів і висловити аргументовану думку щодо правильності/помилковості оформлення документів відповідно до чинного стандарту [18]. Підготовка – 6 хв. Оцінювання відповідей кожного учасника команди – від 0 до 5 балів відповідно до шкали та

критеріїв оцінювання оформлення документів. Бали за виконання завдання нараховуються всій команді;

5) дати визначення (дефініцію) 5 фаховим термінам. Учасник із кожної команди, який буде брати участь у виконанні завдання, обирається шляхом жеребкування (той учасник, який брав участь у виконанні попереднього/попередніх завдання/завдань від команди, участі не бере). Кожному учаснику команди надається 5 найменувань із загального реєстру термінів. Необхідно надати визначення (дефініцію) до кожного терміна. Підготовка – 5 хв. Оцінювання відповідей кожного учасника команди – від 0 до 5 балів відповідно до шкали та критеріїв оцінювання навичок формулювання дефініцій. Бали за виконання завдання нараховуються всій команді.

3. Підбиття підсумків командної гри. Виставлення балів кожному учаснику командної гри.

Оцінювання командної гри. Доцільно для кожного завдання розробити п'ятибальну шкалу оцінювання. Наприклад, публічний виступ пропонуємо оцінювати за такою шкалою (табл. 1):

Таблиця 1.

Шкала та критерії оцінювання публічного виступу

Кількість балів	Критерії оцінювання публічного виступу
5 балів	промовець демонструє високий рівень обізнаності в темі; виступ характеризується інформаційною свіжістю, логічністю й аргументованістю викладу, наочністю; промовець підтримує контакт з аудиторією; дотримано техніки і культури мовлення
4 бали	промовець демонструє високий рівень обізнаності в темі; виступ характеризується інформаційною свіжістю, проте трапляються незначні логічні помилки, основні тези виступу переважно аргументовані; промовець підтримує контакт з аудиторією; техніка й культура мовлення потребують незначного корегування
3 бали	промовець демонструє достатній рівень обізнаності в темі; бракує інформаційної свіжості; виступ побудовано логічно, проте не завжди аргументовано; промовець не завжди підтримує контакт з аудиторією; культура мовлення потребує суттєвого корегування
1-2 бали	промовець демонструє низький рівень обізнаності в темі; виступ нецікавий, трапляються логічні помилки, недостатня аргументованість, бракує наочності; не завжди дотримано техніки й культури мовлення
0 балів	виступ не підготовано

Джерело: авторська розробка.

Демонстрація здобувачам вищої освіти вирішених завдань командної гри. Обов'язковою частиною командної гри є спілкування зі студентами щодо тих навичок, які вони набули, що вдалося досягти; які перешкоди подолали, які не вдалося і чому; які змодельовані ситуації стануть у нагоді у професійній сфері. Після виконання кожного із завдань модераторові варто надавати коментар про позитивні практики, представлені командами, а також рекомендувати способи вирішення труднощів.

Моніторинг ефективності командної гри. Після завершення командної гри здобувачам вищої освіти варто запропонувати анонімне опитування, яке виявить, наскільки доцільним є такий спосіб організації самостійної роботи, які враження залишила по собі командна гра.

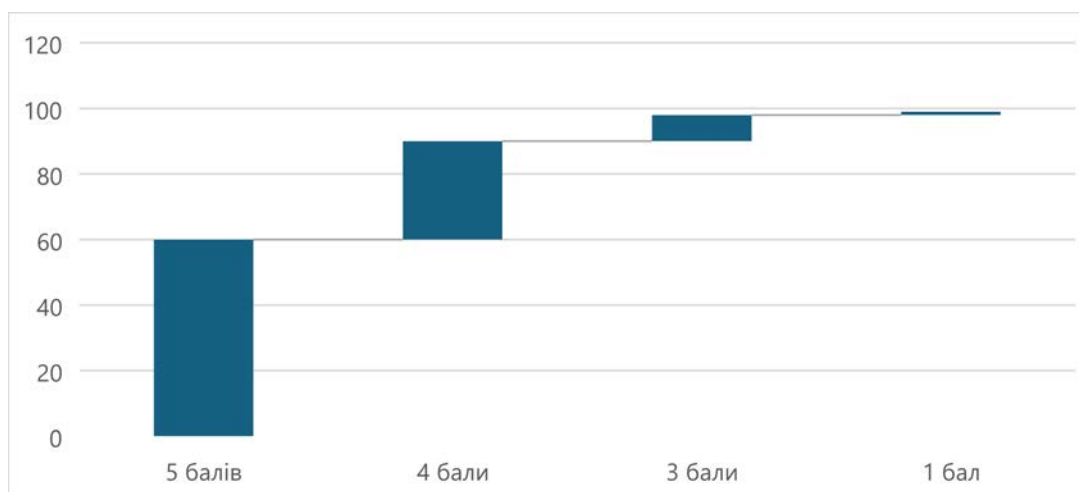
Представимо результати опитування [19], у якому взяло участь 50 респондентів. Здобувачі вищої освіти відзначили, що командна гра була цікавою, повчальною, пізнавальною, викликала почуття задоволення, приємні емоції від процесу співпраці і відчуття взаємної відповідальності, *«навчила працювати в команді, не боятися публічного виступу та знаходити вихід у стресовій ситуації»*, *«командна гра є важливим інструментом для розвитку командного духу, взаєморозуміння та взаємодії між членами команди»*. Учасники також наголосили, що командна гра дала змогу здобути певні знання, а також отримати настанови, які можна застосувати у професійній кар'єрі, *«після неї є що обдумати»*, *«сподобалось те, що ви коментували кожне завдання і відмічали позитивні і негативні сторони. Дуже добре, що звертали увагу на наші помилки і допомагали їх виправляти»*, *«камандні ігри покращують наш саморозвиток, словниковий запас слів, покращують креативність власних висловлювань»*. Окремі учасники висловили зауваження до окремих організаційних моментів.

За результатами опитування командна гра, на думку здобувачів вищої освіти, сприяє розвитку практичних і комунікативних навичок, індивідуальному саморозвиткові, співпраці із членами команди (гістограма 1).

**Гістограма 1. Переваги командної гри:
думка здобувачів вищої освіти**

Здобувачам вищої освіти також було запропоновано оцінити ефективність командної гри як форми самостійної роботи від 1 до 5 балів, де 1 – найнижчий бал, 5 – найвищий. Результати представлені на гістограмі 2: 60% оцінили на 5 балів, 30% – на 4 бали, 8% – на 3 бали, 2% – на 1 бал (гістограма 2).

**Гістограма 2. Ефективність командної гри:
думка здобувачів вищої освіти**

Окрім методу шкалювання, ми використали питання відкритого типу, зокрема й таке: «Висловіть пропозиції щодо удосконалення командної гри». Більшість здобувачів вищої освіти позитивно відгукнулася на таку форму діяльності й висловила думку, що гра не потребує вдосконалення («усе прекрасно», «круто», «усе влаштовує»,

«немає пропозицій»). Окремі респонденти заявили, що їм не вистачило «підтримки команди» під час гри, «контакту виступаючої людини з аудиторією», а також контролю викладача за процесом розподілу обов'язків між членами команди. Дехто висловився, що варто збільшити кількість команд, «визначати абсолютних переможців серед команд, так був би стимул у студентів зробити завдання якісно». Кілька пропозицій стосувалося рольової гри «Співбесіда з роботодавцем»: «Зробити ще цікавішими та реальнішими умови проведення співбесіди, провокативні питання», «Додати ще декілька завдань, щоб учасники однієї команди проводили співбесіду іншій і навпаки». Наведені пропозиції засвідчують, що співбесіда з потенційним роботодавцем як ситуативне завдання спричинила запит на подібні ситуації («Додати завдання неочікувані, до яких ми б не готувались, і теж перевірити себе на імпровізацію, і стресостійкість, і взаємодію в команді»), засвідчила актуальність таких завдань для здобувачів вищої освіти. Які пропозиції здобувачів вищої освіти врахувати, а які – відхилити, звісно, вирішує викладач, покладаючись на власний досвід і доцільність.

Висновки. Представлена авторська концепція організації командної гри як форми самостійної роботи здобувачів вищої освіти з ОК Українська мова (за професійним спрямуванням) має низку переваг: дає змогу здобувачам вищої освіти набути комунікативного досвіду, задовольнити потребу доцільного використання мовних засобів у змодельованих комунікативних ситуаціях, розвинути навички професійного мовлення, створити психологічно комфортну ситуацію покорокового досягнення індивідуального й колективного успіху, розвинути емоційний інтелект, навички тайм-менеджменту і цілепокладання. Отже, така інтерактивна форма сприяє не тільки формуванню мовленнєво-комунікативної компетенції, але й розвитку навичок soft і meta skills. Ефективність командної гри підтверджена результатами опитування здобувачів вищої освіти.

Література:

1. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів з курсу «Українська мова за професійним спрямуванням» (для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» денної форми навчання за спеціальністю 101 «Екологія») / укладачі А. Є. Адамович, О. М. Максимець. Мелітополь: ФО-П ОднорогТ. В., 2020. 38 с.

2. Українська мова (за професійним спрямуванням): методичні рекомендації та навчальні матеріали до змістового модуля 2 «Професійна комунікація» для самостійної роботи студентів першого курсу гуманітарного факультету, які здобувають вищу бакалаврську освіту за спеціальністю «Міжнародні економічні відносини» / авт.-укл. Г. С. Онуфрієнко. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2020. 62 с.

3. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 207 «Водні біоресурси та аквакультура» та спеціальності 101 «Екологія» / уклад. С. Г. Погоріла, І. М. Тимчук. Біла Церква, 2022. 97 с.

4. Українська мова за професійним спрямуванням: методичні рекомендації до самостійного вивчення навчальної дисципліни для здобувачів ОС «Бакалавр», «Молодший бакалавр» / укл. Л. С. Прокопович. Мукачево: МДУ, 2021. 28 с.

5. Арістова Н. О. Формування цифрової компетентності студентів філологічних спеціальностей: інтерактивні форми організації і методи навчання. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2021. № 6 (11). С. 6–12.

6. Васюк О., Голева М. Формування проектної компетентності майбутніх менеджерів за допомогою інтерактивних форм та методів навчання. *Український педагогічний журнал*. 2021. № 4. С. 165–170. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2021-4-165-170>

7. Ладишкова О. Ю., Урсу Н. Г., Браславський І. О., Браславська Н. В. Інтерактивне навчання студентів у процесі фізичного виховання з використання інноваційних технологій. *The 4th International scientific and practical conference «Scientific research in the modern world»* (February 9–11, 2023) Perfect Publishing, Toronto, Canada. 2023. С. 291–298.

8. Лебедик Л. В., Стрельников В. Ю. Інтерактивні технології навчання майбутніх фахівців у сфері соціальної роботи. *Імідж сучасного педагога*. 2020. № 4(193). С. 49–53. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-4\(193\)-49-53](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-4(193)-49-53)

9. Голярдик Н., Макогончук Н., Шумовецька С. Використання діалогічних методів під час викладання навчальних дисциплін «Історія України та української культури» й «Українська мова за професійним спрямуванням». *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Педагогічні науки*. 2020. № 4 (23). С. 110–124.

10. Гордієнко О. Дидактична гра як засіб удосконалення культури мовлення у системі викладання освітнього компонента «Українська мова за професійним спрямуванням». *Актуальні проблеми мовознавства та лінгвометодики в умовах війни в Україні*. 2023. С. 237–242. URL: <http://surl.li/ovrss> (дата звернення: 06.08.2024).

11. Ліштаба Т. В. Формування риторичної компетентності фахівця у сфері фізичної культури і спорту. *Наукові записки. Філологічні науки*. 2023. Вип. 2 (205). С. 118–123.

12. Середницька А. Я. Використання ігрових методів під час викладання курсу «Українська мова за професійним спрямуванням». *Стан та перспективи розвитку педагогіки та психології в Україні та світі: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, Україна, 3–4 вересня 2021 року). Київ : ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2021. С. 44–47.

13. Spencer E. & Lucas B. Meta-Skills: Best practices in work-based learning A literaturereview. 2021. 75 p. DOI: <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.10399.84642>

14. Virtanen P. & Tammeaid M. Public Leadership Meta-skills. *Global Encyclopedia of Public Administration, Public Policy, and Governance*. Cham: Springer. 2021. 25 p. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-319-31816-5_4176-1

15. Juwita I., Kamil I., Jonrinaldi, Yuliandra B. & Halim I. Mastery of Skills 4.0 Effecton The Readiness of College Students in Facing Revolution of Industry 4.0. *Jurnal Optimasi SistemIndustri*. 2020. vol. 19, no. 1, 11 p. DOI: <https://doi.org/10.25077/josi.v19.n1.p1-11.2020>

16. Лядський І. К. Методи розвитку meta skills у працівників: social intelligence, self-management, innovation, employability. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*, 2024. № 20. С. 258-268. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2024.20.31>

17. Чикалова Марина. Формування Soft-та Meta-Skills у майбутніх фахівців сфери міжнародних відносин при вивченні англійської мови у закладах вищої освіти в умовах дистанційного навчання. *International Science Journal of Education & Linguistics*. Vol. 2, No. 4, 2023, pp. 10–18. doi: 10.46299/j.isjel.20230204.02

18. Типова інструкція з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#Text>

19. Опитування «Командна гра» https://docs.google.com/forms/d/17A99g5LcNYSZ7pVjAv352VcV2Q_7NuCc2JxQlgvDUsg/edit

References:

1. Adamovych, A. Ye., & Maksymets, O. M. (2020). Metodychni rekomendatsii do samostiinoi roboty studentiv z kursu «Ukrainska mova za profesiinym spriamuvanniam» (dlia zdobuvachiv stupenia vyshchoi osvity «Bakalavr» dennoi formy navchannia za spetsialnistiu 101 «Ekolohiia») [Methodological recommendations for students' independent work in the course «Ukrainian language for professional purposes» (for the Bachelor's degree students of full-time education in major 101 «Ecology»)]. Melitopol: FO-P Odnoroh T. V. [in Ukrainian].

2. Onufriienko, H. S. (2020). Ukrainska mova (za profesiinym spriamuvanniam): metodychni rekomendatsii ta navchalni materialy do zmistovoho modulia 2 «Profesiina komunikatsiia» dlia samostiinoi roboty studentiv pershoho kursu humanitarnoho fakultetu, yaki zdobuvaiut vyshchu bakalavrsku osvitu za spetsialnistiu «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny» [Ukrainian language (for professional purposes): methodological recommendations and teaching materials for content module 2 «Professional Communication» for independent work of first-year students of the Faculty of Humanities, who obtain higher bachelor's education in the major «International Economic Relations»]. Zaporizhzhia: NU «Zaporizka politehnika» [in Ukrainian].

3. Pohorila, S. H., & Tymchuk I. M. (2022). Metodychni vkazivky dlia vykonannia samostiinoi roboty z navchalnoi dystsypliny «Ukrainska mova (za profesiinym spriamuvanniam)» dlia zdobuvachiv vyshchoi osvity pershoho (bakalavrskoho) rivnia spetsialnosti 207 «Vodni bioresursy ta akvakultura» ta spetsialnosti 101 «Ekolohiia» [Methodical instructions for independent work in the discipline «Ukrainian language (for professional purposes)» for bachelor's degree students majoring in 207 «Aquatic Bioresources and Aquaculture» and 101 «Ecology»]. Bila Tserkva [in Ukrainian].

4. Prokopovych, L. S. (2021). Ukrainska mova za profesiinym spriamuvanniam: metodychni rekomendatsii do samostiinoho vyvchennia navchalnoi dystsypliny, dlia zdobuvachiv OS «Bakalavr», «Molodshyi bakalavr» [Ukrainian language for professional purposes: methodological recommendations for independent study of the discipline, for bachelor's and junior bachelor's degree students]. Mukachevo: MDU [in Ukrainian].

5. Aristova, N. O. (2021). Formuvannia tsyfrovoi kompetentnosti studentiv filolohichnykh spetsialnostei: interaktyvni formy orhanizatsii i metody navchannia [Formation of digital competence of students majoring in philology: interactive forms of organisation and teaching methods]. *Osvita. Innovatyka. Praktyka – Education. Innovation. Practice*, issue 6 (11), pp. 6–12 [in Ukrainian].

6. Vasiuk, O., & Holieva, M. (2021). Formuvannia proiektnoi kompetentnosti maibutnikh menedzheriv za dopomohoiu interaktyvnykh form ta metodiv navchannia [Formation of project competence of future managers through interactive forms and methods of teaching]. *Ukrainskyi Pedagogichnyi zhurnal – Ukrainian Pedagogical Journal*, issue 4, pp. 165–170. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2021-4-165-170> [in Ukrainian].

7. Ladyshkova, O. Yu., Ursu, N. H., Braslavskiy, I. O., & Braslavskaya, N. V. (2023). Interaktyvne navchannia studentiv u protsesi fizychnoho vykhovannia z vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii [Interactive teaching of students in the process of physical education using innovative technologies]. *The 4th International scientific and practical conference «Scientific research in the modern world»*. Perfect Publishing, Toronto, Canada, pp. 291–298 [in Ukrainian].

8. Lebedyk, L. V., & Strelnikov, V. Yu. (2020). Interaktyvni tekhnolohii navchannia maibutnikh fakhivtsiv u sferi sotsialnoi roboty [Interactive technologies for training future specialists in the field of social work]. *Imidzh suchasnoho pedahoha – The image of a modern teacher*, issue 4 (193), pp. 49–53. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-4\(193\)-49-53](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-4(193)-49-53) [in Ukrainian].

9. Holiardyk, N., Makohonchuk, N., & Shumovetska S. (2020). Vykorystannia dialohichnykh metodiv pid chas vykladannia navchalnykh dystsyplin «Istoriia Ukrainy ta ukrainskoi kultury» y «Ukrainska mova za profesiinym spriamuvanniam» [The use of dialogue methods in teaching the disciplines «History of Ukraine and Ukrainian Culture» and «Ukrainian language for professional purposes»]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Pedagogichni nauky – Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Pedagogical sciences*, issue 4 (23), pp. 110–124 [in Ukrainian].

10. Hordiienko, O. (2023). Dydaktychna hra yak zasib udoskonalennia kultury movlennia u systemi vykladannia osvithnoho komponenta «Ukrainska mova za profesiinym spriamuvanniam» [Didactic game as a means of improving the culture of speech in the system of teaching the educational component «Ukrainian for professional purposes»]. *Aktualni problemy movoznavstva ta linhvometodyky v umovakh viiny v Ukraini. – Current issues of linguistics and linguistic methodology in the context of war in Ukraine*, pp. 237–242. Retrieved from <http://surl.li/ovrss> [in Ukrainian].

11. Lishtaba, T. V. (2023). Formuvannia rytorychnoi kompetentnosti fakhivtsia u sferi fizychnoi kultury i sportu [Formation of rhetorical competence of a specialist in the field of physical education and sports]. *Naukovi zapysky. Filolohichni nauky – Scientific papers. Philological sciences*, issue 2 (205), pp. 118–123 [in Ukrainian].

12. Serednytska, A. Ya. (2021). Vykorystannia ihrovykh metodiv pid chas vykladannia kursu «Ukrainska mova za profesiinym spriamuvanniam» [The use of game methods in teaching the course «Ukrainian language for professional purposes»] *Stan ta perspektyvy rozvytku pedahohiky ta psykholohii v Ukraini ta sviti: materialy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii – The state and prospects of development of pedagogy and psychology in Ukraine and the world: proceedings of the international scientific and practical conference*, Kyiv: NGO «Kyivska naukova orhanizatsiia pedahohiky ta psykholohii», pp. 44–47 [in Ukrainian].

13. Spencer, E. & Lucas, B. (2021) Meta-Skills: Best practices in work-based learning. A literature review. 75 p. DOI: <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.10399.84642>

14. Virtanen, P. & Tammeaid, M. (2021) Public Leadership Meta-skills. Global Encyclopedia of Public Administration, Public Policy, and Governance. Cham: Springer. 25 p. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-319-31816-5_4176-1

15. Juwita I., Kamil I., Jonrinaldi , Yuliandra B. & Halim I. (2020) Mastery of Skills 4.0 Effecton The Readiness of College Students in Facing Revolution of Industry 4.0. *Jurnal Optimasi SistemIndustri*, vol. 19, no. 1, 11 p. DOI: <https://doi.org/10.25077/josi.v19.n1.p1-11.2020>

16. Liadskyi, I. (2024). Metody rozvytku META SKILLS u pratsivnykiv SOCIAL INTELLIGENCE, SELF-MANAGEMENT, INNOVATION, EMPLOYABILITY [Methods of developing META SKILLS in employees in the areas of SOCIAL INTELLIGENCE, SELF-MANAGEMENT, INNOVATION, EMPLOYABILITY]. *Tavriiskyi naukovyi visnyk. Seriya: Ekonomika – Tavrian Scientific Bulletin. Series: Economics*, issue 20, pp. 258–268. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2024.20.31> [in Ukrainian].

17. Chykalova, Maryna (2023). Formuvannya Soft-ta Meta-Skillsu maibutnikh fakhivtsiv sfery mizhnarodnykh vidnosyn pry vyvchenni anhliiskoi movy u zakladakh vyshchoi osvity v umovakh dystantsiinoho navchannia [Developing Soft- and Meta-Skills of future specialists in the field of international relations when studying English in higher education institutions in the context of distance learning]. *International Science Journal of Education & Linguistics*, Vol. 2, issue 4, pp. 10–18. DOI: 10.46299/j.isjel.20230204.02 [in Ukrainian].

18. Типова інструкція з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну [Standard instructions for documenting management information in electronic form and organising work with electronic documents in office work, electronic interdepartmental exchange]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

19. Опытування «Командна гра» [Survey «Team game»] Retrieved from https://docs.google.com/forms/d/17A99g5LcNYSZ7pVjAv352VcV2Q_7NuCc2JxQlgvDUsg/edit [in Ukrainian].